

WAARSCHUWING BIJ KOOLXYDEVERGIFTIGING.

In gesloten ruimten, in woning, garage en dergelijke, bestaat het gevaar van kooloxydevergiftiging, ontsnappend uit verschillende bron, niet merkbaar door kleur, reuk of smaak; het kooloxyde is iets lichter dan lucht en komt vermengd er mede voor overal waar de bewogen lucht heengaat, het is alleen waarneembaar, wanneer er een riekstof bij is!

De klachten en verschijnselen na het inademen van kooloxyde heb ik meer dan eens beschreven in dit *Tijdschrift* 1).

Ik wil hier in het bijzonder wijzen op de hoofdpijnen, uit een oogpunt van waarschuwing voor den mensch om hem nog tijdig te redden van het levensgevaar, dat dreigt bij toenemend gehalte van kooloxyde in de inademingslucht.

Reeds jaren geleden is nagegaan onder welke omstandigheden en hoelang na inademing van kooloxyde, klachten over hoofdpijnen werden geuit, hoofdpijnen in het voorhoofd en ook in het achterhoofd. Het is gebleken, dat na blootstelling aan inademing van kooloxyde in de lucht, bij een *gelijkblijvend* gehalte van 2 deelen CO op 10000 deelen lucht, in $3\frac{1}{2}$ —4 uren een onaangename *frontale* hoofdpijn ontstaat, echter geen *occipitale* hoofdpijn; bij een gehalte van 3 deelen CO op 10000 deelen lucht, ontstaat in $2\frac{1}{2}$ —3 uren reeds frontale hoofdpijn bij sommige personen en na 3 uren krijgen slechts weinig personen occipitale hoofdpijn; het percentage van het gevormde CO-haemoglobine bedraagt in 3—4 uren: 25 pCt., bij een gehalte van 4 deelen CO op 10000 deelen lucht was de frontale hoofdpijn bij sommigen er reeds na $1\frac{1}{2}$ —2 uren, de occipitale bij enkele na $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{4}$ uren, terwijl na $3\frac{1}{4}$ —4 uren meer dan 90 pCt. van de proefpersonen frontale hoofdpijn had; de CO-haemoglobinebinding bedroeg dan ongeveer 30 pCt.

Zelf kon ik de juistheid van deze waarneming in twee gevallen bevestigen, de eerste maal na de ontsnapping van kooloxyde uit een onvoldoend gesloten haardkachel door uitgevallen kit aan de achterzijde, de tweede maal uit een kolenkachel (anthraciet), toen door de plotseling ingetreden strenge vorst in December 1938 nat zand aan den schoorsteenwand bevroor en later in de bocht van de kachelpijp viel, waardoor deze geheel verstopt raakte. In beide gevallen gelukte het vóór het geheel intreden van de totale „helflose Lähmung”, een veilige rustplaats te bereiken, en bij diepe ademhalingsbewegingen het kooloxyde voldoende kwijt te raken.

Het bovenstaande moge als ernstige waarschuwing dienen! Wanneer een persoon, verblijvend in de nabijheid van een CO-leverende bron, langzamerhand in toenemende mate frontale en later occipitale hoofdpijn krijgt, of wanneer verschillende personen te zamen over frontale en occipitale hoofdpijn klagen, kunnen zij weten, dat er levensgevaar door kooloxydevergiftiging bestaat en snelle verwijdering uit die omgeving noodzakelijk is.

Snel herstel is mogelijk door inademing van het mengsel van 7 pCt. koolzuur en 93 pCt. zuurstof, sneller dan alleen door lucht.

Bilthoven, 18 November 1939.

W. R. H. KRANENBURG.

BRIEFWISSELING.

REDACTIE GENEESKUNDIGE BLADEN.

Teruggekeerd in Nederland heb ik mijn taak als hoofdredacteur der *Geneeskundige Bladen* hervat en verzoek ik allen, die een bijdrage daarvoor willen inzenden, deze weder aan mij te adresseeren.

17 November 1939.

R. DE JOSSELIN DE JONG
„Beukenstein”, Driebergen.

1) Kooloxydevergiftiging, *N. T. v. G.* 1924. Eerste Helft. No. 16, blz. 1794.